UR

WELCOME TO

BULLET BABY'S DIGI WORLD

SOLVED
PRACTICE PAPER- 4

PRACTICE PAPER -4

JR.SANSKRIT

Time: 3 hrs | Max. Marks: 100

I. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत । $1 \times 6 = 6$

अ) परोपकारः कर्तव्यः .... स्यात् क्रतुशतैरपि ॥

आ) अभिवादनशीलस्य ....यशोबलम् ॥

II. एकः निबन्धप्रश्नः समाधेयः । $1 \times 6 = 6$

अ) युवराजस्य रघोः शौर्यं विवृणुत ।

आ) 'दीक्षितोक्तदिशा विवेकानन्दस्य उद्बोधकवाक्यानि विवृणुत ।

III. एकः निबन्धप्रश्नः समाधेयः । $1 \times 6 = 6$

अ) ''अज्ञातस्य वासो न देयः'' इति पाठ्यभागसारांशं लिखत ।

आ) ''जीर्णच्छत्रम्'' इति पाठ्यभागस्य सारांशं संक्षेपेण लिखत ।

IV. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः । $4 \times 2 = 8$

अ) चाणक्यः चन्दनदासं कुत्र स्थापितवान्?

आ) कः सर्वेषाम् अपि प्राणिनाम् आधारभूतः?

इ) वणिजोः कुत्र रात्रिं यापितवन्तौ?

ई) ग्रामप्रमुखस्य मनसि का उत्पन्ना?

उ) अवधेशःकस्मै ईर्ष्यति?

ऊ) नारदेन सूचितः योग्यः वरः कः?

V. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । $2 \times 3 = 6$

अ) फलमस्याप्यधर्मस्य क्षिप्रमेव प्रपत्स्यसे ।

आ) वपुः प्रकर्षेण विडम्बितेश्वरः ।

इ) दैवस्वरूपो ह्यतिथिर्महात्मन् ।

ई) सदुद्यमेन हि भजाम सिद्धिम् ।

BABY BULLET-Q

VI. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । 2 × 3 = 6

अ) अहिंसा परमो धर्मः ।

आ) वीरवरो सपरिवारं जीवतु ।

इ) अस्मान् मा पीडय । त्वं गच्छ अन्यत्र।

ई) किमनेन जीर्णच्छत्रेण प्रयोजनम् ?

VII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) 'हनुमदुपदेशः' इति पाठ्यांशः कस्मात् सङ्गृहीतः ?

आ) यज्वना दिलीपेन कः उत्सृष्टः ?

इ) कथं धर्मम् आचरेत् ?

ई) लोकोत्तराणां चेतांसि कीदृशानि ?

उ) गृहिणी किं गायति ?

ऊ) नित्यं कीदृशाः भवाम ?

VIII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । 3 × 2 = 6

अ) शावकास्थीनि कुत्र प्राप्तानि ?

आ) वीरवरः वेतनस्यार्धं केभ्यः दत्तवान् ?

इ) ब्राह्मणाः विद्योपार्जनार्थं कुत्र गतवन्तः?

ई) अमरशक्तेः पुत्राः कीदृशाः ?

उ) कस्य पादस्य अस्थिभङ्गः अभवत् ?

ऊ) पितुः मरणसमये विजयसिंहः कति वर्षीयः?

IX. एकं पत्रं लिखत। 1 × 5 = 5

अ) सोदर्याः विवाहार्थम् विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

आ) ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

X. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत। 2 × 6 = 12

अ) रवि   आ) वाणी   इ) वन   ई) अस्मद्

XI. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत। 2 × 3 = 6

अ) खादेत्   आ) लेखिष्यति   इ) भाषते   ई) अलभते

BABY BULLET-Q

XII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत। 3 × 2 = 6

अ) पितॄणम् आ) महर्षिः इ) दिव्यौषधम्

ई) देव्याज्ञा उ) भानवे ऊ) विष्णोऽत्र

XIII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। 3 × 2 = 6

अ) विद्या + आलयः आ) ब्रह्म + ऋषिः इ) एक + एकः

ई) देवी + आज्ञा उ) पौ + अकः ऊ) विष्णो + अत्र

XIV. अनुवदत (आन्ध्र / आङ्ग्लभाषायाम्) 5 × 1 = 5

अ) अहं ग्रामं गच्छामि।

आ) अहं परीक्षाम् अलिखम् ।

इ) वयं अन्नं खादिष्ययामः।

ई) विद्वान् सर्वत्र पूज्यते।

उ) वन्दे भारतमातरम्।

XV. एकेन पदेन समाधेयः। 5 × 1 = 5

अ) सीताया : मार्गणे व्यग्रः कः?

आ) सुदक्षिणासूनुः कः?

इ) पुष्पमालानुषङ्गेण किं शिरसि धार्यते?

ई) कान्ता कीदृशी ?

उ) प्रतिश्रुतेः रचयिता कः ?

XVI. एकेन पदेन समाधेयः। 5 × 1 = 5

अ) परमो धर्मः कः ?

आ) वेतालपञ्चविंशतिः केन विरचिता ?

इ) अमरशक्तेः कति पुत्राः?

ई) वृक्षस्य स्कन्धेषु कानि आसन् ?

उ) ''जीर्णच्छत्रम्'' इति पाठ्यभागस्य कर्ता कः?

BABY BULLET-Q

PRACTICE PAPER - 4

ANSWERS

I. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत । $1 \times 6 = 6$

अ) परोपकारः कर्तव्यः .... स्यात् क्रतुशतैरपि ॥

परोपकारः कर्तव्यः	పరోపకారః కర్తవ్యః
प्राणैरपि धनैरपि ।	ప్రాణైరపి ధనైరపి ।
परोपकारजं पुण्यं	పరోపకారజం పుణ్యం
न स्यात् क्रतुशतैरपि ॥	న స్యాత్ క్రతుశతైరపి ॥

భావం: డబ్బు ఇచ్చి లేదా ప్రాణాల్ని ఇచ్చి అయినా సరే పరోపకారం చెయ్యాలి. పరోపకారం చేయుటం వలన వచ్చే పుణ్యం వంద యజ్ఞాలు చేసినా రాదు.

Meaning: One should help others even by sacrificing money or life. The merit gained by helping others cannot be achieved even by performing a hundred yagnas (sacrifices).

आ) अभिवादनशीलस्य ....यशोबलम् ॥

अभिवादनशीलस्य	అభివాదనశీలస్య
नित्यं वृध्दोपसेविनः ।	నిత్యం వృద్ధోపసేవినః ।
चत्वारि तस्य वर्धन्ते	చత్వారి తస్యవర్ధంతే
आयुर्विद्या यशोबलम् ॥	ఆయుర్విద్యా యశోబలమ్ ॥

భావం: ఎల్లప్పుడూ నమస్కారం చేసే స్వభావం కలవాడికి, పెద్దలకు నిత్యమూ సేవ చేసేవాడికి ఆయుష్షు, విద్య, కీర్తి, బలం అనే నాలుగు పెరుగుతూనే ఉంటాయి.

Meaning: For one who always bows down, For one who is always respectful, and constantly serves elders, Life, knowledge, fame, and strength – these four always increase.

BABY BULLET-Q

II. एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: । 1 × 6 = 6

अ) युवराजस्य रघो: शौर्यं विवृणुत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** 'రఘోః శౌర్యం' అనే పాఠ్యభాగం 'రఘువంశ మహాకావ్యం'యొక్క తృతీయ సర్గలోనిది. 'మహాకవి కాళిదాసు' ఈ కావ్యాన్ని రచించాడు. దిలీప మహారాజు తన కుమారుడైన రఘువుని యువరాజుగా పట్టాభిషేకం చేశాడు. దిలీపుడు 99 అశ్వమేధ యాగాల్ని పూర్తి చేసి నూరవ యాగానికి శ్రీకారం చుట్టాడు. ఆ సందర్భంలో ఒక యాగాశ్వాన్ని విడిచిపెట్టగా దానిని ఇంద్రుడు గుట్టుగా అపహరించాడు. యాగ సంరక్షకుడైన రఘువు ఇంద్రుడితో యుద్ధం చేయటం చివరికి ఆ ఇంద్రుడి ద్వారానే ఒక వరాన్ని పొందడం ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

<u>శత అశ్వమేధ యాగం:</u> దిలీప మహారాజు యువరాజైన రఘువు సహాయంతో ప్రజల్ని చక్కగా పాలిస్తున్నాడు. ఆ మహారాజు శత అశ్వమేధ యాగం మొదలుపెట్టాడు. దిలీపుడు విడిచిన యాగాశ్వాన్ని ఇంద్రుడు అపహరించాడు. గుర్రం ఉన్నట్టుండి మాయమవడంతో రఘువూ, సైనికులూ ఆశ్చర్యపోయారు

<u>ఇంద్రుని చౌర్యం:</u> రఘువు 'నందినీ ధేనువు' అనుగ్రహంతో జన్మించాడు. అందుకని అతడికి సహాయం చేయడానికి నందిని ధేనువు స్వయంగా అక్కడికి వచ్చింది. ఆ ధేనువు మూత్రంతో కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు రఘువు. అంతే ఎవరికీ కనిపించని వస్తువులు కూడా రఘువుకు కనిపించసాగాయి. అతనికి తూర్పు దిక్కు వైపు వెళ్తున్న యాగాశ్వం కనిపించింది. దాన్ని లాక్కెళ్తున్న వాడికి వేయికళ్ళు ఉన్నాయి. అతడి రథానికి ఆకుపచ్చని గుర్రాలున్నాయి. వాటిని బట్టి అతడిని ఇంద్రుడిగా పోల్చుకున్నాడు.

<u>రఘువు గర్జన:</u> "ఓ దేవేంద్రా! యజ్ఞఫలభోక్తలలో నీవే మొదటివాడివి. అలాంటి నీవే యజ్ఞమనే క్రియకి ఆటంకాన్ని ఎలా కలిగిస్తావు? **क्रिया विधाताय कथं प्रवर्तसे ।** వేదవేత్తవైన నీవు ఇలాంటి పనులు చేయకూడదు, యాగాశ్వాన్ని నాకు అప్పగించు" అప్పుడు ఇంద్రుడు ఇలా అన్నాడు "నీవు చెప్పింది నిజమే! నాకు 'శతక్రతువు' అనే బిరుదు ఉంది. నీ తండ్రి నూరు యాగాలూ పూర్తి చేస్తే నేను నా బిరుదుని, దానితో పాటే కీర్తిని కోల్పోతాను. కాబట్టి గుర్రంమీద ఆశ వదులుకో" అంటూ రఘువు గర్జించాడు.

<u>యుద్ధభేరి:</u> రఘువు చిరునవ్వుతో యుద్ధానికి సిద్ధం కమ్మన్నాడు ఇంద్రుడిని. కుమారస్వామితో సమానం అతడి పరాక్రమం. శరీర ఔన్నత్యంలో శివుడిని తలపిస్తున్నాడు. **वपु: प्रकर्षेण विडम्बितेश्वर:।** రఘువు వేసిన బాణం ఇంద్రుడి వక్షః స్థలానికి తగిలింది. స్వర్గాన్నేలే ఇంద్రుడికి గొప్ప అవమానమది. రఘువు మరో బాణం వేసి ఇంద్రుడి ధ్వజాన్ని విరక్కొట్టాడు. కోపంతో రగిలి పోయాడు ఇంద్రుడు. ఇంద్రుడు వేసిన బాణం రఘువు ఛాతీని చీల్చింది .

<u>రఘువు యొక్క శౌర్యం:</u> రఘువు వేసిన బాణాలు ఆకాశంలోకి, ఇంద్రుడు వేసిన బాణాలు భూమి మీదకి వ్యాపిస్తున్నాయి. సంకుల సమరం సాగుతోంది. చివరిగా ఇంద్రుడు వజ్రాయుధం ప్రయోగించాడు. దాని దెబ్బతిన్న రఘువు మరుక్షణంలోనే తిరిగి లేచాడు. వజ్రాయుధాన్ని కూడా లెక్క చేయని రఘువు శౌర్యాన్ని చూసి ఇంద్రుడు ముచ్చటపడ్డాడు. యాగాశ్వం తప్ప మరో వరాన్ని కోరుకోమన్నాడు. తన తండ్రికి సంపూర్ణమైన యాగ ఫలాన్ని కల్పించుగాక **क्रतोरशेषेण फलेन युज्यताम्** అనే వరాన్ని కోరాడు రఘువు. దూత ద్వారా ఈ విషయాన్ని విన్న దిలీపుడు యువరాజైన రఘువుని ఎంతగానో అభినందించాడు. ఈ విధంగా విజయాన్ని పొందినప్పటికీ, యాగాశ్వం దక్కని కారణంగా రఘువు మిక్కిలి సంతోషాన్ని పొందలేకపోయాడు.

स. **Introduction:** The lesson 'Raghoh Shauryam' (Raghu's Valor) is from the third canto of the epic poem 'Raghuvamsha Mahakavyam'. The great poet Kalidasa composed this epic. King Dilipa crowned his son Raghu as prince. Dilipa had completed 99 Ashwamedha Yagas and began the hundredth. In that context, a sacrificial horse was let loose, and Indra secretly abducted it. This lesson's essence is Raghu, the protector of the Yaga, fighting with Indra and finally receiving a boon from Indra himself.

The Hundred Ashwamedha Yaga: King Dilipa was ruling the people well with the help of prince Raghu. That king began the hundredth Ashwamedha Yaga. Indra abducted the sacrificial horse released by Dilipa. Raghu and the soldiers were astonished when the horse disappeared as it was.

Indra's Theft: Raghu was born with the grace of 'Nandini Dhenuvu' (cow). Nandini the mother cow appeared to help him. Raghu wiped his eyes with the cow's urine. Immediately, things invisible to others also became visible to Raghu. He saw the sacrificial horse heading towards the east. The one dragging it had a thousand eyes. His chariot had green horses. From these, Raghu identified him as Indra.

Raghu's Roar: Raghu roared, "Oh Devendra! You are the foremost among those who enjoy the fruits of Yajnas. How can you, then, cause an obstruction to the act of Yajna? **क्रिया विधाताय कथं प्रवर्तसे ।** You, being a knower of the Vedas, should not do such things. Hand over the sacrificial horse to me." Then Indra said, "What you said is true! I have the title 'Shatakratuvu' (one who has performed a hundred sacrifices). If your father completes a hundred Yagas, I will lose my title and along with it, my fame. Therefore, give up hope on the horse."

Declaration of War: Raghu, with a smile, asked Indra to prepare for war. His valor was equal to that of Kumara Swamy. In physical stature, he resembled Shiva. **वपुः प्रकर्षेण विडम्बितेश्वरः।** The arrow shot by Raghu struck Indra's chest. That was a great insult to Indra, who rules Swarga. Raghu shot another arrow and broke Indra's banner. Indra was enraged. The arrow shot by Indra pierced Raghu's chest.

Raghu's Valor: The arrows shot by Raghu spread into the sky, and the arrows shot by Indra spread onto the earth. A fierce battle ensued. Finally, Indra launched the Vajrayudha (thunderbolt). Raghu, though struck by its impact, immediately rose again in the next moment. Indra was pleased to see Raghu's valor, who did not even care about the Vajrayudha. He asked Raghu to ask for another boon instead of the sacrificial horse. Raghu asked for the boon that his father should receive the complete fruit of the Yaga. **क्रतोरशेषेण फलेन युज्यताम्** Dilipa, hearing this through a messenger, greatly appreciated prince Raghu. Even though he achieved victory in this way, Raghu was not completely happy as he did not get the sacrificial horse.

BABY BULLET-Q

आ) 'दीक्षितोक्तदिशा विवेकानन्दस्य उद्बोधकवाक्यानि विवृणुत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** 'ప్రతిశ్రుతిః' అనే పాఠ్యభాగము 'వసంతతిలకా' అనే కవితా సంకలనం నుంచి స్వీకరించబడినది. దీనిని రచించినది డా. దీవి నరసింహ దీక్షితులు. 'ప్రతిశ్రుతి' అనే పదానికి 'ప్రతిజ్ఞ' అని అర్థం. స్వామీ వివేకానందుల వారి ఉపదేశాల్ని యువతకు అందించిన ప్రతిజ్ఞా రూప సందేశమే ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

<u>మనమందరం ఏకమవుదాం:</u> విశాల భారతదేశంలో శాంతిని వికసింప చేయడానికి, వికాసాన్ని వెలిగించడానికి, ప్రశస్తమైన భావాలు మహత్వాన్ని పొందడానికి, స్వదేశభక్తి పెరగడానికి, స్వధర్మం పట్ల అనురక్తి కలగడానికి అందరం కలసి ముందుకు వెళదాం.

<u>సమాజాన్ని ముందుకు నడిపిద్దాం:</u> అందరినీ వివేక మార్గంలో నడిపిద్దాం. వ్యర్థమైన వినోదాలను విడిచిపెడదాం. లక్ష్యంపై దృష్టి పెడదాం. సత్యాన్నే పలుకుదాం. ఉదాత్త చింతనలతో మసలుకుందాం. సమాజ హితాన్ని కోరుకుందాం. సన్మార్గంలో పయనిద్దాం. ధృఢ చిత్తాన్ని, శుభచరితాన్ని కలిగి ఉందాం.

<u>సింహాల్లా గర్జిద్దాం:</u> 'ఇనుప నరాలు, ఉక్కు కండరాలతో బలంగా ఉందాం. సముద్రంలా ఘోషిద్దాం. సింహాల్లా గర్జిద్దాం. శ్రమ జీవన సౌందర్యాన్ని ఆస్వాదిద్దాం. శ్రద్ధగా పనులు చేసి మన రాతని మనమే రాసుకుందాం.

<u>త్యాగాలు చేద్దాం:</u> ధనాకాంక్ష మన దరి చేరకుండా తరిమికొడదాం. కీర్తికండూతికి మంగళం పాడుదాం. అధికార దాహాన్ని అణచివేద్దాం. 'చక్కటి నడవడితో కష్టమైన పనుల్ని కూడా సాధిద్దాం. 'బలహీనతల్ని విడిచిపెడదాం. కార్యదక్షులమై చెలరేగుదాం. సుఖ దుఃఖాల్లో నీతిని పాటిద్దాం. **చరాచరముల యొక్క శ్రేయస్సును కోరుకునేవారం అవుదాం. चराचराणां श्रेयस् कामाः।** మేరునగధీరులమై, బుద్ధిలో బృహస్పతులమై ఆటంకాలకి లొంగకుండా ముందుకు సాగుదాం. నీ నా భేదాలు విడిచి విశ్వసమానతని చాటుదాం. పెద్దల పట్ల విధేయత చూపుదాం.

<u>విజేతలా ప్రకాశిద్దాం:</u> అవలీలగా కొండల్ని దాటిన ఆంజనేయుడిలా, సముద్రాన్ని పుక్కిట పట్టిన అగస్త్యుడిలా విక్రమిద్దాం. కలలో, నిద్రలో మెలకువులో కూడా లక్ష్యాన్ని స్మరిద్దాం.**మంచి ప్రయత్నంతో సిద్ధిని పొందుదాం. सदुद्यमेन हि भजाम सिद्धिम् ।** స్వార్థాన్ని విడిచి, కొత్తదనాన్ని సృష్టిద్దాం. **ఎల్లప్పుడూ విజేతలా ప్రకాశిద్దాం. विजेतृशोभां वहाम सततम् ।** అందరం కలసి ముందుకు వెళదాం – వివేక మార్గంలో పయనిద్దాం.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Pratishruti' is taken from the poetry collection 'Vasantatilaka'. It was written by Dr. Divi Narasimha Dikshitulu. The word 'Pratishruti' means 'pledge' or 'vow'. The essence of this lesson is a message in the form of a pledge, conveying the teachings of Swami Vivekananda to the youth.

Let's all unite: Let's all move forward together to foster peace and ignite progress in the vast India, to elevate noble thoughts to greatness, to enhance patriotism, and to cultivate devotion towards our own Dharma.

Let's lead society forward: Let's guide everyone on the path of wisdom. Let's abandon useless entertainments. Let's focus on our goals. Let's speak only the truth. Let's conduct ourselves with noble thoughts. Let's desire the well-being of society. Let's walk on the righteous path. Let's possess a firm mind and good character.

Let's roar like lions: Let's be strong with 'nerves of iron and muscles of steel'. Let's roar like the ocean. Let's roar like lions. Let's savor the beauty of a life of labor. Let's work diligently and write our own destiny.

Let's make sacrifices: Let's drive away the desire for wealth. Let's bid farewell to the craving for fame. Let's suppress the thirst for power. Let's achieve difficult tasks with 'excellent conduct'. Let's abandon weaknesses. Let's become efficient and excel. Let's uphold righteousness in joys and sorrows. Let's become those who desire the well-being of all beings, movable and immovable. **चराचराणां श्रेयस् कामाः** Let's be as firm as Mount Meru, as intelligent as Brihaspati, and move forward without succumbing to obstacles. Let's abandon distinctions of 'you' and 'I' and proclaim universal equality. Let's show obedience to elders.

Let's shine like victors: Let's act with valor like Hanuman, who effortlessly crossed mountains, and Agastya, who swallowed the ocean. Let's remember our goal in dreams, sleep, and wakefulness. Let's achieve success through good effort. **सदुद्यमेन हि भजाम सिद्धिम् ।** Let's abandon selfishness and create new things. Let's always shine like victors. **विजेतृशोभां वहाम सततम् ।** Let's all move forward together and walk on the path of wisdom.

BABY BULLET-Q

III. एक: निबन्धप्रश्न: समाधेय: । 1 × 6 = 6

अ) ''अज्ञातस्य वासो न देय:'' इति पाठ्यभागसारांशं लिखत ।

स. **పరిచయం:** 'అజ్ఞాతస్య వాసో న దేయః' అనే పాఠ్యభాగం హితోపదేశంలోని 'మిత్రలాభం' నుంచి స్వీకరించబడింది. దీనిని రచించిన కవి 'నారాయణ పండితుడు'. కులము, శీలములు తెలియని వారికి ఆశ్రయం ఇవ్వకూడదని అలా చేసి ప్రాణాలు పోగొట్టుకున్న 'జరద్గవం' అనే గ్రద్ద కథే ఈ పాఠ్యభాగ సారాంశం.

పక్షి పిల్లల కాపరిగా గ్రద్ద: భాగీరథీ నదీ తీరంలో ఉన్న ఒక పర్వతం మీద ఒక పెద్ద రావి చెట్టు ఉంది. దాని తొర్రలో జరద్గవం అనే ముసలి గ్రద్ద నివసిస్తోంది. దాని గోళ్ళు ఊడిపోయాయి. కళ్ళు సరిగా కనిపించడంలేదు. ఆ చెట్టు మీదుండే మిగిలిన పక్షులు దయతో దానికి ఆహారం అందించి సహాయం చేస్తున్నాయి. జరద్గవం ఆ ఆహారాన్ని తింటూ, పక్షుల పిల్లలకు కాపలాగా ఉంటోంది.

పిల్లిరాక: ఒక రోజు ఒక పిల్లి ఆ పక్షి పిల్లల్ని తినడానికి అక్కడికి వచ్చింది. దానిని చూసిన పక్షి పిల్లలు భయంతో కీచుకీచుమని అరవసాగాయి. ఆ కోలాహలానికి గ్రద్ద ఎవరక్కడ? అని గద్దించింది. భయంతో పిల్లి చచ్చానురా బాబో! అనుకుంది. నెమ్మదిగా గొంతు పిగుల్చుకుని నేనొక పిల్లిని అని జవాబిచ్చింది. ఇక్కడ నుండి వెళ్ళిపో లేకపోతే నా చేతిలో చస్తావ్ అంటూ హెచ్చరించింది గ్రద్ద. ఎవరు నువ్వు? ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చావ్ అంటూ ప్రశ్నించింది.

పిల్లి పన్నాగం: అప్పుడు ఆ పిల్లి ఇలా బదులిచ్చింది. "నా పేరు దీర్ఘకర్ణుడు. గంగాతీరం నా నివాసం. రోజూ చాంద్రాయణ వ్రతం చేస్తున్నాను. మాంసాహారాన్ని విడిచిపెట్టాను. విద్యావంతులైన మీ వద్ద ధర్మాన్ని గురించి నేర్చుకోవాలని వచ్చాను. మీ లాంటి పెద్దలు నాలాంటి అతిథిని చంపాలనుకోవడం తగదు.

ధర్మపన్నాలు: "గృహస్థు ధర్మం అంటే **ఇంటికి వచ్చిన శత్రువుకి కూడా ఆతిథ్యం చేయతగినది अरावप्युचितं कार्यम् आतिथ्यं गृहमागते ।** చెట్టు తనను నరుకుతున్న వాడికి కూడా నీడ ఇవ్వటం మానదు. మహానుభావులు అందరి పట్ల సమాన దృష్టి కలిగి ఉంటారు. లోకానికంతటికీ వెన్నెలని ఇచ్చే చంద్రుడు చండాలుడి ఇంటి మీద కూడా వెన్నెలను ప్రకాశింపచేస్తాడు. అతిథి నిరాశతో వెనుతిరగకూడదు. నిరాశ పడిన అతిథి తన పాపాన్ని గృహస్థుకి ఇచ్చి పుణ్యాన్ని తాను తీసుకొని వెళ్తాడు" అంటూ ధర్మపన్నాలు వల్లించింది పిల్లి.

పిల్లి మాయమాటలు: ఇవన్నీ విన్న జరద్గవం కాస్త మెత్తబడి ఇలా అన్నది. "పిల్లికి మాంసమంటే రుచి. పక్షి పిల్లలు నా రక్షణలో ఉన్నాయి. అందుకే అలా మాట్లాడాను" అంది. అప్పుడు పిల్లి ఇలా నమ్మబలికింది. ధర్మశాస్త్రాలను విని ఎంతో కష్టమైన చాంద్రాయణ వ్రతాన్ని ఆచరిస్తున్నాను. ధర్మశాస్త్రాలన్నీ **అహింసయే గొప్ప ధర్మం अहिंसा परमो धर्म:** అని ముక్త కంఠంతో చెబుతున్నాయి. ఎవరినీ హింసించని వాళ్ళు, అందరినీ సహించేవాళ్ళు, అందరికీ ఆశ్రయభూతులైనవాళ్ళు స్వర్గాన్ని చేరతారు. మరణంలో కూడా మనతో కలసి వచ్చేది స్నేహధర్మం ఒక్కటే . అడవిలో దొరికే కంద మూలాలతో ఈ కడుపుని నింపుకోవచ్చు. **ఆకలితో మండే ఈ పొట్ట కోసం ఇంత పాపం ఎవరు చేయగలరు? अस्य दग्धोदरस्याऽर्थे क: कुर्यात् पातकं महत्**

ప్రాణాలు కోల్పోయిన గ్రద్ద: అలా గ్రద్దను నమ్మించిన పిల్లి చెట్టు తొర్రలో చేరింది. నెమ్మదిగా పక్షి పిల్లలను చంపి ఆరగించడం మొదలు పెట్టింది. పిల్లలను కోల్పోయిన పక్షులు విలపిస్తూ వెతకటం ప్రారంభించాయి. ఈ విషయం గ్రహించిన పిల్లి అక్కడ నుంచి పారిపోయింది. చెట్టు తొర్రలో పిల్లల ఎముకలను చూసాయి పక్షులు. ఈ ముసలి గ్రద్దే పిల్లలను తినేసిందని భావించి పక్షులన్నీ కలిసి దాన్ని పొడిచి చంపాయి. అందుకే అపరిచితులకు ఆశ్రయం ఇవ్వకూడదు.

स. **Introduction:** The lesson 'Agnathasya vaso na deyaha ' is taken from 'Mitralbham' in the Hitopadesha. Its author is 'Narayana Panditu'. The essence of this lesson is the story of an old vulture named 'Jaradgava' who lost its life by giving shelter to those whose caste and character were unknown.

The Vulture as Guardian of Bird Chicks: On a mountain near the Bhagirathi River, there was a large banyan tree. In its hollow lived an old vulture named Jaradgava. Its claws had fallen off, and its eyes could not see properly. The other birds on that tree helped it by providing food out of kindness. Jaradgava ate that food and guarded the birds' chicks.

Arrival of the Cat: One day, a cat came there to eat the bird chicks. Seeing it, the bird chicks started chirping with fear. Shocked by the disturbance the vulture screamed, "Who's there?" The cat, frightened, thought, "Oh no, I'm dead!" Slowly, it said, "I am a cat. I have come here to learn about Dharma. It is not right for elders like you to try to kill a guest like me."

Moral Lessons: The cat recited moral lessons: "According to the Dharma of a householder, even an enemy who comes to one's home should be offered hospitality.**अरावप्युचितं कार्यम् आतिथ्यं गृहमागते ।** A tree does not stop giving shade even to the one who cuts it. Great souls have an equal view towards everyone. The moon, which provides moonlight to the entire world, illuminates even the house of a Chandala (outcaste). A guest should not return disappointed. A disappointed guest gives his sin to the householder and takes away the householder's virtue."

The Cat's Deceptive Words: Hearing all this, Jaradgava softened a bit and said, "A cat has a taste for meat. The bird chicks are under my protection. That's why I spoke that way." Then the cat deceptively convinced it, "I have listened to the scriptures of Dharma and am observing the very difficult Chandrayana vow. All the scriptures of Dharma unanimously declare that non-violence is the greatest Dharma. **अहिंसा परमो धर्मः**Those who do not harm anyone, who tolerate everyone, and who are a refuge for everyone, reach heaven. Even in death, only the Dharma of friendship accompanies us in the forest. One can fill this stomach with tubers found in the forest. Who would commit such a sin for this burning hunger?"**अस्य दग्धोदरस्याऽर्थे कः कुर्यात् पातकं महत्**

The Vulture Loses its Life: Having thus convinced the vulture, the cat entered the tree hollow. It slowly began to kill and ate the bird chicks. The birds, having lost their chicks, began to cry and search. Realizing this, the cat ran away from there. The birds saw the bones of their chicks in the tree hollow. Believing that this old vulture had eaten their chicks, all the birds together pecked and killed it. This is why one should not give shelter to strangers.

आ) ''जीर्णच्छत्रम्'' इति पाठ्यभागस्य सारांशं संक्षेपेण लिखत ।

स. **<u>పరిచయం:</u>** 'జీర్ణచ్ఛత్రం' అనే పాఠ్యభాగం 'శ్రీరామచంద్ర లఘుకావ్య సంగ్రహం' నుండి స్వీకరించబడింది. దీని రచయిత 'శ్రీ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు'. విజయసింహుడు అనే వ్యక్తి తనకు జ్ఞాపికగా మిగిలిన ఒక చిరిగిన గొడుగును బాగు చేయించే ప్రయత్నంలో ఎదురైన వివిధ ఘటనల సారాంశమే ఈ పాఠ్యభాగం.

<u>చిల్లుల గొడుగు:</u> ఒకనాడు విజయసింహుడు "నా గొడుగుకి వెయ్యి చిల్లులున్నాయి. దీని కమ్మెలు శిథిలమైపోయినాయి. **ఈ గొడుగు కర్ర పాడైపోయింది इदं गतं दण्ड दरिद्रभावम्** ఇది మూసి ఉంటేనే అందంగా ఉంటుంది" అని అనుకుంటున్నాడు. ఈ గొడుగు విజయసింహుడి తల్లిదండ్రుల ప్రేమకి గుర్తు. అందుకే ఆ గొడుగుని వారానికి ఒకసారి తీసి సరిచేస్తుంటాడు.

<u>సాహసమే ఊపిరి:</u> విజయసింహుడి తండ్రి పేరు ధనసింహుడు. అతడు మిక్కిలి సాహసవంతుడు, భయమన్నదే తెలియనివాడు. ఈ సాహస ప్రయత్నమే అతడి మరణానికి కారణమైంది. తండ్రి మరణించే నాటికి విజయ సింహుడి వయస్సు కేవలం 5 సంవత్సరాలే. తన భర్త మరణానికి కారణం అతడి సాహసమే అని నమ్మడంతో విజయ సింహుడిని అతని తల్లి పిరికివాడిగా తయారు చేసింది. అతడికి లోకజ్ఞానం శూన్యం. అకారణభయంతో బెంబేలెత్తిపోయేవాడు. ఎవరితోనూ కలిసేవాడు కాదు. పిల్లనిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యడానికి ఎవ్వరూ ముందుకు రావడం లేదు.

<u>గొడుగు మరమ్మత్తు:</u> ఒకనాడు విజయసింహుడు **చిరిగిన ఈ గొడుగుతో ఉపయోగం ఏమిటి? किमनेनजीर्णच्छत्रेण प्रयोजनम्** దీనిని బయట పారవేయాలి అనుకున్నాడు. అప్పుడు తల్లి అతడిని సముదాయించి గొడుగును మరమ్మత్తు చేయించుకు రమ్మని చెప్పింది. గొడుగు మరమ్మత్తుకు ఒక రూపాయి, ఇతర ప్రయాణ ఖర్చులు ఇచ్చి పట్టణానికి పంపించింది. కానీ పట్టణంలో ఎవ్వరూ ఒక రూపాయికి ఆ గొడుగును బాగు చేయలేమన్నారు. చేసేదిలేక ఆ గొడుగుని ఎవరికీ కనిపించకుండా ఒక గోనె సంచిలో పెట్టుకుని రైలెక్కాడు.

<u>రైలులో దొంగలు:</u> ఒక ధనిక వృద్ధుడు తన కుమార్తెతో కలిసి ఆ రైలు పెట్టెలోకి ఎక్కి కూర్చున్నాడు. ఆ కుమార్తె ఒంటి నిండా బంగారంతో మెరిసిపోతోంది. ఇంతలో కొందరు దొంగలు అక్కడికి చేరారు. తండ్రీ కూతుళ్ళని భయపెట్టారు. ఈ హడావుడికి విజయసింహుడు ఉలిక్కిపడి లేచాడు. భయంతో తన గొడుగును పట్టుకుని పరిగెత్తాడు. అతడి చేతిలో ఉన్న దాన్ని తుపాకీగా భావించిన దొంగలు పరుగులు పెట్టారు. అంతలో గొడుగు కర్రకి రైలు గొలుసు తగులుకుంది. అంతే! రైలు బండి ఆగిపోయింది. అధికారులు, రక్షక భటులు పరుగు పరుగున వచ్చారు. పారిపోతున్న దొంగల్ని పట్టుకున్నారు. గొలుసు లాగింది ఎవరని ప్రశ్నించారు. ఈ మహానుభావుడే గొలుసులాగి మా ప్రాణాల్ని రక్షించాడని ఆ వృద్ధుడు చెప్పాడు. విజయ సింహుడు గొలుసు **నా చేత లాగబడలేదు न मया आकृष्टा** అని చెబుదామనుకున్నాడు కానీ మౌనంగా ఉండిపోయాడు.

<u>ధైర్యమే లక్ష్మి:</u> తన జీవితంలో మొదటిసారిగా ఒక ప్రశంసను పొందిన విజయసింహుడు చాలా ఆనందించాడు. స్వార్థం లేకుండా పరోపకారం చేసేవాడే లోకాదరణకి పాత్రుడు అవుతాడు అని గ్రహించాడు. క్రమంగా పిరికితనాన్ని వదిలించుకుని ధైర్యాన్ని పెంచుకున్నాడు. రెండు నెలలు గడవక ముందే ఆ ధనవంతుడు విజయసింహుడిని వెతుక్కుంటూ వచ్చి తనకు గల కర్మాగార నిర్వహణని అతడికి అప్పగించాడు. దాంతో పాటే తన కుమార్తెను కూడా ఇచ్చి వివాహం చేశాడు.

BABY BULLET-Q

स. **Introduction:** The lesson 'Jeernachhatram' (The Worn-Out Umbrella) is taken from 'Sriramachandra Laghukavya Sangraham'. Its author is 'Sri Pullela Sriramachandrudu'. This lesson summarizes various incidents faced by Vijayasimhudu as he tried to repair a torn

umbrella, which remained as a memento for him.

The torned Umbrella: One day, Vijayasimhudu was thinking, "My umbrella has a thousand holes. Its spokes are ruined. The umbrella stick is damaged. **इदं गतं दण्ड दरिद्रभावम्** It looks good only when closed". This umbrella was a symbol of his parents' love. That's why he would take out and set the umbrella once a week.

Courage is Life: Vijayasimhudu's father's name was Dhanasimhudu. He was very courageous and fearless. This act of courage was the cause of his death. Vijayasimhudu was only 5 years old when his father died. Believing that her husband's courage caused his death, Vijayasimhudu's mother made him a timid person. He had no worldly knowledge. He would tremble with irrational fear. He wouldn't mix with anyone. No one came forward to offer their daughter for marriage to him.

Umbrella Repair: One day, Vijayasimhudu thought, "What's the use of this torn umbrella? **किमनेनजीर्णच्छत्रेण प्रयोजनम्** I should throw it out". Then his mother consoled him and told him to get the umbrella repaired. She gave him one rupee for the umbrella repair and other travel expenses and sent him to the town. However, no one in the town could repair the umbrella for one rupee. Having no choice, he put the umbrella in a gunny sack, out of sight, and boarded a train.

Thieves on the Train: A wealthy old man, along with his daughter, entered that train compartment and sat down. The daughter was adorned with shining gold. Meanwhile, some thieves arrived there. They frightened the father and daughter. Frightened by the noise,Vijayasimhudu woke up, grabbed his umbrella and ran. The thieves, mistaking what he held in his hand for a gun, ran away. Just then, the umbrella stick got caught in the train's chain. That was it! The train stopped suddenly. Officials and police personnel rushed over. They caught the fleeing thieves. They asked who pulled the chain. The old man said, "This great man pulled the chain and saved our lives". Vijayasimhudu wanted to say that the chain was not pulled by his hand, **न मया आकृष्टा** but he remained silent.

Courage is Lakshmi: Vijayasimhudu was very happy, receiving praise for the first time in his life. He realized that only one who acts generously without selfishness becomes worthy of public admiration. Gradually, he shed his timidity and gained courage. Less than two months later, the rich man sought out Vijayasimhudu and entrusted him with the management of his factory. Along with that, he also offered him his daughter to marry.

BABY BULLET-Q

IV. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः । $4 \times 2 = 8$

अ) चाणक्यः चन्दनदासं कुत्र स्थापितवान्?

स. चाणक्यः चन्दनदासं कारागृहे स्थापितवान्।

आ) कः सर्वेषाम् अपि प्राणिनाम् आधारभूतः?

स. आहारः सर्वेषाम् अपि प्राणिनाम् आधारभूतः।

इ) वणिजोः कुत्र रात्रिं यापितवन्तौ?

स. वणिजौ गोशालायां रात्रिं यापितवन्तौ।

ई) ग्रामप्रमुखस्य मनसि का उत्पन्ना?

स. ग्रामप्रमुखस्य मनसि पापबुद्धिः उत्पन्ना।

उ) अवधेशःकस्मै ईर्ष्यति?

स. अवधेशः विनयाय ईर्ष्यति।

ऊ) नारदेन सूचितः योग्यः वरः कः?

स. नारदेन सूचितः योग्यः वरः कर्दमः ।

BABY BULLET-Q

V. **द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात ।** $2 \times 3 = 6$

अ) फलमस्याप्यधर्मस्य क्षिप्रमेव प्रपत्स्यसे ।

स. **कविपरिचयः** - इदं वाक्यं 'हनुमदुपदेशः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः।
कविः - वाल्मीकिः ।
ग्रन्थः - रामायणे सुन्दरकाण्डः ।

सन्दर्भः - रावणं प्रति हनुमान् उपदेश समये एवम् अवदत् ।

भावः - अधर्मस्यापि अशुभं फलं भवति । तत् फलं त्वं अचिरकालेनैव लप्स्यसे ।

आ) वपुः प्रकर्षेण विडम्बितेश्वरः ।

स. **कविपरिचयः** - इदं वाक्यं 'रघोः शौर्यम्' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः - कालिदासः।

काव्यम् : - रघुवंश महाकाव्यम् ।

सन्दर्भः - इन्द्रेण सह युद्धं कर्तुं रघुं वर्णयन् कविः एवम् अवर्णयत् ।

भावः - युद्ध सन्नद्धः रघुः आलीढपादेन शरीर औन्नत्येन ईश्वर इव दृश्यते ।

इ) दैवस्वरूपो ह्यतिथिर्महात्मन् ।

स. **कविपरिचयः** - इदं वाक्यं 'जनादरः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।
कविः - श्री पट्टाभिरामारावः।
काव्यम्: - कथापञ्चकम् ।
सन्दर्भः - सुशर्मा नृपमन्त्रिणौ प्रति एवम् अवदत्।

भावः - अतिथिः दैव स्वरूपः, अतिथिदेवोभव इति वेदोक्तिः अस्ति खलु।

ई) सदुद्यमेन हि भजाम सिद्धिम् ।

स. **कविपरिचयः** - इदं वाक्यं 'प्रतिश्रुतिः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः।

कविः - डा. दीवि नरसिंह दीक्षितः।

काव्यम्: - वसन्ततिलका ।

सन्दर्भः - युवजनानाम् उद्बोधयन् कविः एवम् अवदत्।

भावः - लक्ष्यसाधनाय सत्प्रयत्नं करणीयम् । स्वप्ने, काले, जागरणेऽपि तदेव लक्ष्यं स्मरणीयम् ।

BABY BULLET-Q

VI. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात । $2 \times 3 = 6$

अ) अहिंसा परमो धर्मः ।

स. कविपरिचयः – इदं वाक्यं 'अज्ञातस्य वासो न देयः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः – नारायणपण्डितः ।

ग्रन्थः – हितोपदेशे मित्रलाभः।

सन्दर्भः – दीर्घकर्णः जरद्गवं प्रति एवम् अवदत् ।

भावः – दीर्घकर्णः जरद्गवं प्रति अहिंसा परमो धर्मः इति एवम् अवदत्।

आ) वीरवरो सपरिवारं जीवतु ।

स. कविपरिचयः – इदं वाक्यं 'शूद्रक-वीरवरकथा' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः – जम्भालदत्तः।

ग्रन्थः – वेतालपञ्चविंशतिः ।

सन्दर्भः – राजा कात्यायनी देवीं प्रति एवम् अवदत्।

भावः – राजा कात्यायनी देवीं प्रति वीरवरो सपरिवारं जीवतु ।इति एवम् अवदत्।

इ) अस्मान् मा पीडय । त्वं गच्छ अन्यत्र।

स. कविपरिचयः – इदं वाक्यं 'दयावान् राक्षसः' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः – आचार्य हर्षदेवमाधवः।

ग्रन्थः – बुभुक्षितः काकः ।

सन्दर्भः – सर्वे विहगाः राक्षसं प्रति एवम् अवदन्।

भावः – सर्वे विहगाः राक्षसं प्रति अस्मान् मा पीडय। त्वं गच्छ अन्यत्र प्रति एवम् अवदन्।

ई) किमनेन जीर्णच्छत्रेण प्रयोजनम् ?

स. कविपरिचयः – इदं वाक्यं 'जीर्णच्छत्रम्' इति पाठ्यभागात् स्वीकृतः ।

कविः – श्री पुल्लेल श्रीरामचन्द्रः ।

ग्रन्थः – श्रीरामचन्द्र लघुकाव्यसङ्ग्रहः ।

सन्दर्भः – विजयसिंहः जीर्णच्छत्रं पश्यन् एवम् अवदत्।

भावः – विजयसिंहः जीर्णच्छत्रं पश्यन् किमनेन जीर्णच्छत्रेण प्रयोजनम् इति एवम् अवदत्।

BABY BULLET-Q

VII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । $3 \times 2 = 6$

अ) 'हनुमदुपदेशः' इति पाठ्यांशः कस्मात् सङ्गृहीतः ?

स. हनुमदुपदेशः इति पाठ्यांशः रामायणे सङ्गृहीत :।

आ) यज्वना दिलीपेन कः उत्सृष्टः ?

स. यज्वना दिलीपेन तुरङ्गः उत्सृष्टः।

इ) कथं धर्मम् आचरेत् ?

स. गृहीत इव केशेषु मृत्युना धर्मम् आचरेत्।

ई) लोकोत्तराणां चेतांसि कीदृशानि ?

स. लोकोत्तराणां चेतांसि वज्रादपि कठोराणि, कुसुमादपि मृदूनि ।

उ) गृहिणी किं गायति ?

स. गृहिणी कृष्णकीर्तनं गायति ।

ऊ) नित्यं कीदृशाः भवाम ?

स. नित्यं उदात्तचिन्तन परायणाः भवाम ।

BABY BULLET-Q

VIII. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः । **3 × 2 = 6**

अ) शावकास्थीनि कुत्र प्राप्तानि ?

स. शावकास्थीनि तरुकोटरे प्राप्तानि ।

आ) वीरवरः वेतनस्यार्धं केभ्यः दत्तवान् ?

स. वीरवरः वेतनस्यार्धं ब्राह्मणेभ्यः दत्तवान्।

इ) ब्राह्मणाः विद्योपार्जनार्थं कुत्र गतवन्तः?

स. ब्राह्मणाः विद्योपार्जनार्थं कन्याकुब्जं गतवन्तः।

ई) अमरशक्तेः पुत्राः कीदृशाः ?

स. अमरशक्तेः पुत्राः परमदुर्मेधसः ।

उ) कस्य पादस्य अस्थिभङ्गः अभवत् ?

स. शाकुन्तिकस्य पादस्य अस्थिभङ्गः अभवत्।

ऊ) पितुः मरणसमये विजयसिंहः कति वर्षीयः?

स. पितुः मरणसमये विजयसिंहः पञ्च वर्षीयः।

BABY BULLET-Q

IX. एकं पत्रं लिखत। $1 \times 5 = 5$

अ) सोदर्याः विवाहार्थम् विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

स.

सोदर्याः विवाहार्थम् विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

गुन्टूर् ,

दिनाङ्कः२०-११-२०२५.

सविधे -

प्रधानाध्यापक :/प्रांशुपालः,

प्रभुत्व (जूनियर्) उच्चमाध्यमिक कलाशाला,

गुन्टूर् ।

मान्याः!

विषयः - विरामस्य कृते अभ्यर्थनम्।

मम सोदर्याः विवाहार्थम् अहं श्वः स्वग्रामं गमिष्यामि। अतः कृपया दिनत्रयस्य २१-११-२०२५ तः २३-११-२०२५ पर्यन्तं विरामं यच्छन्तु इति सादर प्रणामपूर्वकं विज्ञापयामि। मम अनुपस्थितिसमये पाठ्यमानान् पाठान् मित्रसकाशात् ज्ञात्वा अहं पठिष्यामि।

सधन्यवादम्।

इति,

भवतां विधेयः छात्रः/विधेया छात्रा,

नाम ×××××

अनुक्रमसंख्या ×××××

प्रभुत्व (जूनियर्) उच्चमाध्यमिक कलाशाला,

गुन्टूर्।

BABY BULLET-Q

आ) ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

स.

ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम्

तेनालि,

दिनाङ्क :१०-१२-२०२५.

सविधे -

प्रधानाध्यापकाः / प्रांशुपालः

प्रभुत्व (जूनियर्) उच्चमाध्यमिक कलाशाला,

तेनालि।

मान्याः!

विषयः - विरामस्य कृते अभ्यर्थनम्।

अहम् अस्मिन् कलाशालायां प्रथमसंवत्सरं पठामि। मम स्वास्थ्यं सम्यक् नास्ति। अहं ज्वरेण पीडितो भवामि। अतः विश्रान्तिं स्वीकर्तुं मह्यं दिनत्रयं १०-१२-२०२५ तः १२-१२-२०२५ पर्यन्तं विरामं यच्छन्तु इति सादरप्रणामपूर्वकं विज्ञापयामि । मम अनुपस्थितिसमये पाठ्यमानान् पाठान् मित्रसकाशात् ज्ञात्वा अहं पठिष्यामि ।

सधन्यवादम्।

भवतां विधेयः छात्रः / छात्रा

नाम..............

अनुक्रमसंख्या.......

प्रभुत्व (जूनियर्)उच्चमाध्यमिककलाशाला,

तेनालि।

BABY BULLET-Q

X. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत। 2 × 6 = 12

अ) रवि आ) वाणी इ) वन ई) अस्मद्

स. इकारान्तः पुंलिङ्गः 'रवि' शब्दः (సూర్యుడు - Sun)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	रविः	रवी	रवयः
सं.प्रथमाविभक्तिः	हे रवे	हे रवी	हे रवयः
द्वितीयाविभक्तिः	रविम्	रवी	रवीन्
तृतीयाविभक्तिः	रविणा	रविभ्याम्	रविभिः
चतुर्थीविभक्तिः	रवये	रविभ्याम्	रविभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	रवेः	रविभ्याम्	रविभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	रवेः	रव्योः	रवीणाम्
सप्तमीविभक्तिः	रवौ	रव्योः	रविषु

BABY BULLET-Q

स. ईकारान्तः स्त्रीलिङ्गः 'वाणी' शब्दः (వాణీ –Vani)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	वाणी	वाण्यौ	वाण्यः
सं.प्रथमाविभक्तिः	हे वाणि	हे वाण्यौ	हे वाण्यः
द्वितीयाविभक्तिः	वाणीम्	वाण्यौ	वाणीः
तृतीयाविभक्तिः	वाण्या	वाणीभ्याम्	वाणीभिः
चतुर्थीविभक्तिः	वाण्यै	वाणीभ्याम्	वाणीभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	वाण्याः	वाणीभ्याम्	वाणीभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	वाण्याः	वाण्योः	वाणीनाम्
सप्तमीविभक्तिः	वाण्याम्	वाण्योः	वाणीषु

स. अकारान्तः नपुंसकलिङ्गः 'वन' शब्दः (అడవి - Forest)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	वनम्	वने	वनानि
सं.प्रथमाविभक्तिः	हे वन	हे वने	हे वनानि
द्वितीयाविभक्तिः	वनम्	वने	वनानि
तृतीयाविभक्तिः	वनेन	वनाभ्याम्	वनैः
चतुर्थीविभक्तिः	वनाय	वनाभ्याम्	वनेभ्यः
पञ्चमीविभक्तिः	वनात्	वनाभ्याम्	वनेभ्यः
षष्ठीविभक्तिः	वनस्य	वनयोः	वनानाम्
सप्तमीविभक्तिः	वने	वनयोः	वनेषु

स. दकारान्तः त्रिषु लिङ्गेषु सरूपः 'अस्मद्' शब्दः (నేను -I)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमाविभक्तिः	अहम्	आवाम्	वयम्
द्वितीयाविभक्तिः	माम् /मा	आवाम् /नौ	अस्मान् /नः
तृतीयाविभक्तिः	मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः
चतुर्थीविभक्तिः	मह्यम् /मे	आवाभ्याम् /नौ	अस्मभ्यम् /नः
पञ्चमीविभक्तिः	मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्
षष्ठीविभक्तिः	मम /मे	आवयोः /नौ	अस्माकम् /नः
सप्तमीविभक्तिः	मयि	आवयोः	अस्मासु

BABY BULLET-Q

XI. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत। 2 × 3 = 6

अ) खादेत् आ) लेखिष्यति इ) भाषते ई) अलभते

अ) खादेत्

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
विधिलिङ् -	प्रथमपुरुषः	खादेत्	खादेताम्	खादेयुः
	मध्यमपुरुषः	खादेः	खादेतम्	खादेत
	उत्तमपुरुषः	खादेयम्	खादेव	खादेम

आ) लेखिष्यति

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लृट् -	प्रथमपुरुषः	लेखिष्यति	लेखिष्यतः	लेखिष्यन्ति
	मध्यमपुरुषः	लेखिष्यसि	लेखिष्यथः	लेखिष्यथ
	उत्तमपुरुषः	लेखिष्यामि	लेखिष्यावः	लेखिष्यामः

इ) भाषते

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लट् -	प्रथमपुरुषः	भाषते	भाषेते	भाषन्ते
	मध्यमपुरुषः	भाषसे	भाषथे	भाषध्वे
	उत्तमपुरुषः	भाषे	भाषावहे	भाषामहे

ई) अलभते

	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लङ् -	प्रथमपुरुषः	अलभत	अलभेताम्	अलभन्त
	मध्यमपुरुषः	अलभथाः	अलभेथाम्	अलभध्वम्
	उत्तमपुरुषः	अलभे	अलभावहे	अलभामहे

BABY BULLET-Q

XII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत। 3 × 2 = 6

अ) पितृणम् आ) महर्षिः इ) दिव्यौषधम्
ई) देव्याज्ञा उ) भानवे ऊ) विष्णोऽत्र

स. अ) पितृ + ऋणम् = पितृणम्
स. आ) महा + ऋषिः = महर्षिः
स. इ) दिव्य + औषधम् = दिव्यौषधम्
स. ई) देवी + आज्ञा = देव्याज्ञा
स. उ) भानो + ए = भानवे
स. ऊ) विष्णो + अत्र = विष्णोऽत्र

XIII. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त। 3 × 2 = 6

अ) विद्या + आलयः आ) ब्रह्म +ऋषिः इ) एक + एकः
ई) देवी + आज्ञा उ) पौ + अकः ऊ) विष्णो + अत्र

स. अ) विद्यालयः - सवर्णदीर्घसन्धिः
स. आ) ब्रह्मर्षिः - गुणसन्धिः
स. इ) एकैकः - वृद्धिसन्धिः
स. ई) देव्याज्ञा - यणादेशसन्धिः
स. उ) पावकः - अयवायावादेशसन्धिः
स. ऊ) विष्णोऽत्र - पूर्वरूपसन्धिः

XIV. अनुवदत (आन्ध्र / आङ्ग्लभाषायाम्) 5 × 1 = 5

अ) अहं ग्रामं गच्छामि ।
आ) अहं परीक्षाम् अलिखम् ।
इ) वयं अन्नं खादिष्ययामः।
ई) विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ।
उ) वन्दे भारतमातरम् ।

सः अ) నేను గ్రామానికి వెళ్తున్నాను./ I am going to village.
सः आ) నేను పరీక్షను వ్రాశాను. / I wrote the exam.
सः इ) మేము అన్నం తింటాము./ We will eat food.
सः ई) విద్వాంసుడు అన్ని చోట్లా పూజింపబడతాడు. / A scholar is honored everywhere.
सः उ) భారతమాతకు వందనాలు./ Salutations to Mother India.

BABY BULLET-Q

XV. एकेन पदेन समाधेयः। $5 \times 1 = 5$

अ) सीताया : मार्गणे व्यग्रः कः?

आ) सुदक्षिणासूनुः कः?

इ) पुष्पमालानुषङ्गेण किं शिरसि धार्यते?

ई) कान्ता कीदृशी ?

उ) प्रतिश्रुतेः रचयिता कः ?

स. अ) सुग्रीवः ।

स. आ) रघुः ।

स. इ) सूत्रम् ।

स. ई) विमलहृदया ।

स. उ) डा. दीवि नरसिंह दीक्षितः ।

XVI. एकेन पदेन समाधेयः। $5 \times 1 = 5$

अ) परमो धर्मः कः ?

आ) वेतालपञ्चविंशतिः केन विरचिता ?

इ) अमरशक्तेः कति पुत्राः?

ई) वृक्षस्य स्कन्धेषु कानि आसन् ?

उ) ''जीर्णच्छत्रम्'' इति पाठ्यभागस्य कर्ता कः?

स. अ) अहिंसा ।

स. आ) जम्भालदत्तेन ।

स. इ) त्रयः पुत्राः ।

स. ई) कोटराणि ।

स. उ) श्री पुल्लेल श्रीरामचन्द्रः ।

BABY BULLET-Q